

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 1 A
2513 AA S GRAVENHAGE

Postbus 90801
2509 LV Den Haag
Anna van Hannoverstraat 4
Telefoon (070) 333 44 44
Fax (070) 333 40 33
www.szw.nl

Ons kenmerk AV/PB/07/26549
Datum 15 augustus 2007

Onderwerp Toezichtregimes op pensioenfondsen in de EU

Met de motie van de leden Omtzigt en Hamer (Kamerstukken II 2006/07, 28 294, nr. 28) heeft u gevraagd een vergelijking te maken van de toezichtregimes op pensioenfondsen in de Europese Unie. Naar aanleiding van deze motie heb ik u toegezegd dat de Kamer per 15 augustus 2007, voor zover mogelijk, een overzicht krijgt van de verschillen met de Belgische wetgeving en een overzicht van de positie van Nederland als vestigingsland voor pensioeninstellingen. Om aan deze toezegging te voldoen is door De Nederlandsche Bank (DNB) de benodigde informatie aangeleverd over de situatie in België.

Om de uitkomsten van een vergelijking in perspectief te plaatsen, is het goed om eerst in te gaan op zaken die van belang zijn bij de overweging om naar een andere lidstaat te gaan. In deze brief zal ik eerst kort aangeven in welke gevallen een pensioenregeling in een andere lidstaat kan worden uitgevoerd en wie deze beslissing kan beïnvloeden. Vervolgens ga ik in op de juridische gevolgen van de uitvoering in een andere lidstaat. Daarna bespreek ik het financieel toezichtregime als reden voor de keuze voor een andere lidstaat. Daarbij beantwoord ik de vraag wat Nederland doet om een aantrekkelijk vestigingsland te zijn. Tot slot zal ik de situatie in België als concreet voorbeeld uitwerken.

Wanneer kan een pensioenregeling in een andere lidstaat worden uitgevoerd?

De eerste vraag die beantwoord moet worden, is in welke gevallen een pensioenregeling in een andere lidstaat kan worden uitgevoerd. Werkgevers die aan een niet verplichtgesteld bedrijfstakpensioenfonds deelnemen, die een eigen ondernemingspensioenfonds hebben of die een regeling bij een verzekeraar hebben, kunnen er op grond van de Pensioenwet in beginsel voor kiezen om hun *pensioenregeling* bij een pensioeninstelling in een andere lidstaat onder te brengen.

Werkgevers die onder de verplichtstelling vallen en daardoor verplicht deelnemen in een bedrijfstakpensioenfonds op grond van de Wet verplichte deelneming in een bedrijfstakpensioenfonds 2000 (Wet BPF 2000) hebben die keuze niet.

Ons kenmerk AV/PB/07/26549

Naast de mogelijkheid om de regeling bij een buitenlandse pensioeninstelling onder te brengen, rijst de vraag of het ook mogelijk is het *pensioenfonds* naar een andere lidstaat te verplaatsen. Dit laatste zou interessant kunnen zijn voor ondernemingen met vestigingen in meerdere lidstaten.

Op grond van het Nederlandse recht is verplaatsing van de statutaire zetel van een pensioenfonds naar een andere lidstaat evenwel niet mogelijk. Een naar Nederlands recht opgerichte corporatie (zoals een pensioenfonds) moet wettelijk gezien haar *statutaire* zetel in Nederland hebben. Dit volgt uit de in artikel 2 van de Wet conflictenrecht corporaties neergelegde hoofdregel van het zgn. incorporatiestelsel. Deze bepaling luidt: *'Een corporatie die ingevolge de oprichtingsovereenkomst of akte van oprichting haar zetel of, bij gebreke daarvan, haar centrum van optreden naar buiten ten tijde van de oprichting, heeft op het grondgebied van de Staat naar welks recht zij is opgericht, wordt beheerst door het recht van die Staat'*. Daarentegen is wel mogelijk dat de corporatie wordt ontbonden; in dat geval kan in een andere lidstaat een vervangende pensioeninstelling worden opgericht. Op deze manier kan “verplaatsing” van een pensioenfonds dus wel, maar het kost de benodigde juridische, administratieve en logistieke inspanningen.

In het geval van een verplichtgesteld bedrijfstakpensioenfonds heeft een dergelijke verplaatsing ook een belangrijke consequentie voor de verplichtstelling. Door ontbinding van het bedrijfstakpensioenfonds vervalt de verplichtstelling. Een nieuwe verplichtstelling aan de pensioeninstelling uit een andere lidstaat is vervolgens niet mogelijk. Op grond van de Wet Bpf 2000 houdt een verplichtstelling namelijk in dat wordt deelgenomen in een bedrijfstakpensioenfonds als bedoeld in de Pensioenwet. Dat is niet hetzelfde als een pensioeninstelling uit een andere lidstaat zoals gedefinieerd in de Pensioenwet. Voor het grootste deel van de Nederlandse werknemers (ongeveer 70%) is verplaatsing van hun pensioenfonds dan ook niet aan de orde.

Wie neemt het besluit?

Bij een eventuele verplaatsing van een pensioenfonds naar een andere lidstaat zijn de belangen van de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden in het geding. Een relevante vraag is daarom wie de beslissing kan beïnvloeden bij verplaatsing naar een andere lidstaat. Een besluit om een regeling onder te brengen bij een pensioeninstelling in een andere lidstaat is altijd een gezamenlijk besluit van werkgevers en werknemers. De Nederlandse wet- en regelgeving voor pensioenfondsen stelt een aantal strikte eisen aan de betrokkenheid van sociale partners, deelnemers, slapers en gepensioneerden in het pensioenfondsbestuur en in medezeggenschapsorganen. De werkgever heeft op grond van artikel 27 van de Wet op de ondernemingsraden voor een dergelijk besluit de instemming van de ondernemingsraad nodig. Verder kunnen werknemers invloed uitoefenen via hun vertegenwoordigers in het pensioenfondsbestuur. En daarnaast kunnen vertegenwoordigers van de deelnemers (via de

Ons kenmerk AV/PB/07/26549

deelnemersraad) gevraagd en ongevraagd advies uitbrengen over elk voorgenomen besluit van het pensioenfondsbestuur.

Ten slotte is met de Pensioenwet een nieuwe governancestructuur geïntroduceerd waarmee is bepaald dat het bestuur verantwoording dient af te leggen en dat er intern toezicht is. Relevant in deze situatie is dat het bestuur bijvoorbeeld periodiek verantwoording dient af te leggen over het gevoerde beleid aan (vertegenwoordigers van) alle belanghebbenden.

Daarmee zijn mijns inziens voldoende waarborgen aanwezig om te voorkomen dat een bestaand pensioenfonds niet tegen de wil van de deelnemers en gepensioneerden naar een andere lidstaat zal gaan.

Juridische gevolgen van uitvoering van de pensioenregeling in een andere lidstaat

Een volgende vraag die beantwoord moet worden, is wat de juridische gevolgen zijn van het onderbrengen van een Nederlandse pensioenregeling in een andere lidstaat. Een belangrijk gevolg is dat het Nederlandse sociaal en arbeidsrecht onverkort van toepassing blijft. Bij brief van 4 april jl. heb ik uw Kamer al meegedeeld welke artikelen uit de Pensioenwet als sociaal en arbeidsrecht moeten worden aangemerkt (Aanhangsel der Handelingen, nr. 1182, vergaderjaar 2006–2007). Het gaat daarbij bijvoorbeeld om alle informatiebepalingen, waarbij ik in het bijzonder wijs op de toepassing van artikel 48, tweede lid van de Pensioenwet (het indexatielabel). Verder is artikel 95 van deze wet van belang welke ziet op het consistent geheel tussen de gewekte verwachtingen, de financiering en het realiseren van voorwaardelijke toeslagen. Concreet betekent dit dat ook een pensioeninstelling uit een andere lidstaat te maken heeft met de indexatiematrix en (vanaf 1 januari 2009) het indexatielabel zal moeten toepassen. Dat betekent dat ook wanneer de pensioenregeling in een andere lidstaat wordt uitgevoerd de premie dermate moet zijn dat de gewekte verwachtingen ten aanzien van de voorwaardelijke toeslagverlening waargemaakt kunnen worden. Als die verwachting voor de toekomst niet langer reëel is, zullen de deelnemers uitdrukkelijk geïnformeerd moeten worden over de gewijzigde verwachtingen.

De Nederlandse toezichthouders houden toezicht op de naleving van het sociaal en arbeidsrecht en de informatievoorschriften. Als er een inbreuk wordt geconstateerd op het toepasselijke sociaal en arbeidsrecht of de toepasselijke informatieverplichtingen zal de Nederlandse toezichthouder de toezichthouder in de andere lidstaat daarvan onverwijld in kennis stellen. Mocht de betreffende pensioeninstelling inbreuk blijven maken op het toepasselijke sociaal en arbeidsrecht, hetzij in weerwil van maatregelen van de toezichthouder uit de andere lidstaat, hetzij omdat die toezichthouder geen passende maatregelen heeft genomen, dan kan de Nederlandse toezichthouder alsnog passende maatregelen treffen om de inbreuk op het sociaal en arbeidsrecht te beëindigen. In het uiterste geval kan de Nederlandse toezichthouder de pensioeninstelling in de andere lidstaat beletten activiteiten te verrichten voor de Nederlandse werkgever.

In geval een Nederlandse regeling in een andere lidstaat wordt uitgevoerd, is het prudentieel toezicht van die lidstaat van toepassing. Het financieel toetsingskader uit de Pensioenwet is

Ons kenmerk AV/PB/07/26549

dan niet van toepassing. Wel is de andere lidstaat uiteraard ook gebonden aan de minimumeisen van de Pensioenrichtlijn 2003/41/EG.

Het financieel toezichtregime als reden voor de keuze voor een andere lidstaat

Voordat ik in ga op de vraag welke factoren een rol spelen bij de keuze om de pensioenregeling in een andere lidstaat onder te brengen, is het goed te realiseren dat er een onderscheid is tussen het verplaatsen van een pensioenfonds en het verplaatsen van de activiteiten van het fonds. Een aanzienlijk deel van de pensioenwerkzaamheden vindt al buiten Nederland plaats. Vooral op het punt van het vermogensbeheer is – meer nog dan ten aanzien van de administratie en het dragen van het verzekeringstechnische risico - al op grote schaal sprake van internationalisering.

Van het totale vermogen dat door pensioenfonds wordt beheerd - bijna €700 miljard - wordt inmiddels meer dan 70 procent in het buitenland belegd. Het buiten Nederland beleggen van het vermogen is een logische ontwikkeling, omdat een dergelijk omvangrijk vermogen nooit tegen een goed rendement volledig in Nederland weggezet zou kunnen worden. De toenemende vergrijzing zal dat probleem alleen maar groter maken. Nederlandse deelnemers aan pensioenregelingen zijn dan ook gebaat bij een internationaal zo vrij mogelijk kapitaalverkeer. Daarmee verbonden is de trend dat Nederlandse pensioenfonds meer en meer het vermogensbeheer zijn gaan uitbesteden aan externe beheerders. Voor zover dat de transactiekosten van het portefeuillebeheer verlaagt, is dat in het belang van de deelnemer. Beide keuzes – extern beleggen en het eventueel gebruik van buitenlandse vermogensbeheerders – zijn de verantwoordelijkheid van het bestuur. Voor de keuze om deze activiteiten al dan niet in Nederland uit te voeren is vooral de aantrekkelijkheid van de financiële sector in het algemeen van belang.

In de hiervoor beschreven gevallen blijft echter het pensioenfonds, dus de rechtspersoon die de rekening en het risico draagt, wel in Nederland. Dat is anders als besloten wordt de pensioenregeling bij een pensioeninstelling in een andere lidstaat onder te brengen of het pensioenfonds te verplaatsen. Bij een dergelijk besluit zijn verschillende overwegingen van belang.

Uit de discussies van de afgelopen tijd lijkt het erop dat vooral het financieel toetsingskader van een lidstaat van belang is. Het beeld is ontstaan dat pensioenregelingen elders goedkoper zouden zijn en dat het Nederlandse Financieel Toetsingskader (FTK) te strikt zou zijn. Dat beeld wil ik graag bijstellen. Het is namelijk niet primair het toezichtregime dat de prijs van een pensioenregeling bepaalt, maar de inhoud van de regeling.

In geval van uitkeringsovereenkomsten of defined benefitregelingen (DB) gaat het om regelingen waarbij de toezegging is gedaan dat een bepaalde uitkering wordt gedaan. Het uitgangspunt hierbij is “afpraak is afspraak” Daarom is in het FTK een zekerheidsmaat gekozen waarbij het risico dat de afspraak niet nagekomen kan worden klein is. Daar hangt een prijskaartje aan. Structureel lagere kosten zijn alleen mogelijk als de bereidheid bij sociale partners bestaat om ten aanzien van de uitvoering van een pensioenregeling meer risico te

Ons kenmerk AV/PB/07/26549

lopen. Dit risico kan bij deelnemers worden gelegd (door het korten van pensioenaanspraken en -rechten) of bij de werkgever (door een groter risico om regelmatig bijstortingen te moeten doen). Dan is echter, door de extra risico's, geen sprake meer van inhoudelijk dezelfde pensioenregeling. Werkgevers en werknemers zullen moeten afwegen of zij bereid zijn om die extra risico's te dragen. Als ze daartoe bereid zijn, zou men de pensioenregeling in een lidstaat met lagere toezichteisen kunnen onderbrengen. In geval de pensioenregeling in zo'n lidstaat wordt ondergebracht, blijft dus wel het Nederlandse sociaal en arbeidsrecht van toepassing. Op grond van de toepasselijke bepalingen moeten deelnemers dan niet alleen geïnformeerd worden over het toeslagenbeleid, maar uiteraard ook over de beslissing van een pensioeninstelling om over te gaan tot het korten van de aanspraken en rechten. Uiteraard kan een regeling waarbij meer risico's door de deelnemers worden gedragen ook in Nederland worden uitgevoerd. Een mogelijkheid daartoe is de bestaande regeling om te zetten in een defined contribution-regeling.

Wat doet Nederland voor een aantrekkelijk vestigingsklimaat?

Naast het al genoemde toezichtregime speelt het vestigingsklimaat in die andere lidstaat vergeleken met Nederland mee. Uw Kamer heeft de regering verzocht ervoor te zorgen dat Nederland een aantrekkelijk vestigingsklimaat heeft voor pensioenfondsen uit heel Europa. Uit gesprekken met en analyses van pensioenuitvoerders en wetenschappers komt het volgende beeld naar voren.

De Nederlandse pensioensector beschikt over veel kennis en ervaring op het terrein van pensioenverzekeren. Achter onze pensioenuitvoerders schuilt een kennisintensieve en innovatieve bedrijfstak. Nederland beschikt over hoog opgeleid personeel met actuariële expertise en kennis van risicobeheer, fondsenadministratie en vermogensbeheer. Het aantal mensen werkzaam in de pensioensector is overigens relatief bescheiden. Volgens cijfers van het CBS waren eind 2005 circa 6.000 personen werkzaam bij pensioenfondsen. Op dienstverlenend vlak is dat meer. De schatting is dat het iets meer dan 40.000 werknemers betreft die indirect betrokken zijn bij pensioenactiviteiten. Dit betreft kennisintensieve werkgelegenheid, die ook internationaal een goede reputatie heeft.

Ook het Nederlandse toezicht heeft een goede reputatie. In Nederland wordt het toezicht op de pensioenfondsen uitgevoerd door DNB en de Autoriteit Financiële Markten (AFM). De toezichthouders laten duidelijk blijken mee te denken met de sector. Zo heeft bijvoorbeeld DNB op haar website alle wetten en lagere regelgeving toegankelijk en in samenhang gepubliceerd en worden de wetten ook beknopt geïntroduceerd.

Ook fiscaal gezien heeft Nederland een aantal sterke punten. Nederland kent een uitgebreid en kwalitatief goed verdragennet. Daarnaast spant Nederland zich ook op andere manieren in om de situatie met betrekking tot bronbelasting voor (buitenlandse) pensioenfondsen te optimaliseren.

Ons kenmerk AV/PB/07/26549

De meeste mobiliteit vindt op dit moment (nog) plaats op het gebied van vermogensbeheer, via uitbesteding en ‘asset pooling’. In Nederland bestaat al jaren een geschikt vehikel om mee te poolen: het Besloten Fonds voor Gemene Rekening (FGR). Recent is de wetgeving voor het FGR verder aangepast zodat Nederland op het gebied van asset-pooling de concurrentie met Ierland en Luxemburg nu zeker aan kan¹.

De huidige mogelijkheden om vanuit Nederland de kansen op de Europese pensioenmarkt voldoende te benutten zijn echter beperkt². Dat is ook de reden dat wordt gewerkt aan de totstandkoming van de Algemene Pensioeninstelling (API). Hiermee wordt tegemoet gekomen aan de beperking dat de Nederlandse wetgeving momenteel geen pensioeninstelling kent in de zin van de Europese pensioenrichtlijn³ die een geïntegreerd pensioenproduct - dat wil zeggen het verzekeringstechnische product inclusief het vermogensbeheer en de administratie – ten volle op de markt kan zetten. Voor het pensioenfonds, de enige thans mogelijke Europese pensioeninstelling naar Nederlands recht, geldt de domeinafbakening, de eis van één financieel geheel, de eis van paritaire bestuurssamenstelling, en in wat mindere mate de productafbakening. De API kent deze voorwaarden niet.

Verder is Nederland ook actief bezig zich als vestigingsland voor financiële instellingen (waaronder ook de pensioenfondsen vallen) aantrekkelijk te maken. Hierbij kan gedacht worden aan de recente initiatieven, zoals het Holland Financial Centre, een gezamenlijk initiatief van markt en overheid. De minister van Financiën heeft u bij brief van 13 juli jl. reeds uitgebreid geïnformeerd over de te ondernemen acties (Kamerstukken II 2006/07, 31 064, nr. 3). Tevens heeft hij u toegezegd na het zomerreces het gezamenlijke actieplan van markt en overheid te doen toekomen. Dat is ook de reden dat ik hier in deze brief niet verder op inga.

Vergelijking met België

Tijdens het overleg van 11 april jl. heb ik ook toegezegd nader in te gaan op de toezichteisen die in België gesteld worden. Op mijn verzoek heeft DNB hier de nodige informatie over aangeleverd.

Het grote verschil tussen het Nederlandse en Belgische toezichtkader zit in de grotere discretionaire bevoegdheid van de Belgische toezichthouder (de CBFA). Belangrijke elementen die de inrichting van het Nederlandse wettelijk financieel toezichtkader bepalen, zoals de hoogte van de disconteringsvoet voor de berekening van de technische voorzieningen, het vereist eigen vermogen (solvabiliteitsbuffers), de vereiste herstelplannen en -termijnen en

¹ Zie het Besluit van 27 maart 2006, nr. CPP2005/2729M, Staatscourant nr. 65 2006.

² Kamerstukken II 2006/07, 30 413, nr. 93, bijlage 2 “Modernisering van het uitvoeringsmodel voor pensioenregelingen, een achtergrondnotitie”

³ Europese richtlijn betreffende de werkzaamheden van en het toezicht op instellingen voor bedrijfspensioenvoorzieningen (richtlijn 2003/41/EG; ook wel aangeduid als IORP-richtlijn).

de kostendeckende premie, zijn niet in Belgische wetgeving opgenomen en ook niet of nauwelijks nader gespecificeerd in lagere regelgeving of beleidsregels. Zo is in België de vaststelling van de te hanteren disconteringsvoet niet bij wet vastgelegd, maar in beginsel een verantwoordelijkheid van de pensioenfondsen zelf. De disconteringsvoet kan mede worden gebaseerd op verwachte rendementen van de eigen beleggingsportefeuille. De samenstelling van de beleggingsportefeuille heeft zodoende invloed op de hoogte van de technische voorziening. Deze praktijk verschilt met die in Nederland, waar gekozen is voor een risicogebaseerde aanpak met hogere buffers bij hogere risico's. België kiest daarentegen voor een haast omgekeerde constructie: bij een hoger verwacht rendement (door een hoger beleggingsrisico) mag een hogere disconteringsvoet worden gebruikt en worden de technische voorzieningen *lager*. Gekoppeld aan de eis van consistentie in beleid creëert dit een 'rentemismatch', die kan leiden tot forse verschillen in schommelingen in de waarde van de activa en passiva en dus tot mogelijke financiële tekortkomingen op de balans.

Hierbij past een kanttekening. Uiteindelijk is het de Belgische toezichthouder die beoordeelt of het financieringsplan, met inbegrip van de gehanteerde disconteringsvoet, wordt goedgekeurd. Een ander verschil betreft de invulling van de aanvullende zekerheid. In Nederland is er voor gekozen om door middel van verplichte, aanvullende solvabiliteitsbuffers *ex ante* extra zekerheid in te bouwen. In het FTK is een nauw omschreven set van regels vastgesteld aan de hand waarvan de – risicogewogen – solvabiliteitsbuffers dienen te worden vastgesteld. Daarbij is bewust afgezien van een bijstortingsverplichting voor de werkgever. In België bevat het prudentieel toezichtkader geen wettelijk vastgelegde, verplichte additionele zekerheidsmechanismen. Wel kan de Belgische pensioentoezichthouder bij de beoordeling van de financiële opzet van een pensioeninstelling zowel het aanhouden van solvabiliteitsbuffers als het bijstorten door de bijdragende onderneming alsnog verplichten. Daarnaast is in het Belgische sociaal- en arbeidsrecht een wettelijke bijstortingsverplichting opgenomen ten aanzien van Belgische pensioenregelingen. Deze laatste verplichting geldt echter niet in geval van de uitvoering van een pensioenregeling uit een andere lidstaat door een Belgische instelling voor bedrijfspensioenvoorzieningen, omdat dan het Belgische sociaal- en arbeidsrecht niet van toepassing is.

Het is dus steeds aan de Belgische toezichthouder om de bovengenoemde elementen per pensioenregeling vast te stellen en afhankelijk daarvan al dan niet goedkeuring te verlenen aan de financiële opzet. Dat leidt tot meer mogelijkheden voor maatwerk. Dit wordt door België uiteraard als een belangrijk voordeel benadrukt, maar brengt als nadeel met zich mee dat de afhankelijkheid van het oordeel van de Belgische toezichthouder sterk toeneemt. Het fundamentele verschil zit dus in de duidelijkheid, voorspelbaarheid en zekerheid. Waar het Nederlandse toezichtkader pensioenfondsen stimuleert om een optimaal evenwicht te vinden tussen risico, rendement en transparantie, moet de Belgische wetgeving zich nog in de praktijk bewijzen. De grote discretionaire ruimte die de Belgische toezichthouder heeft, biedt vooralsnog onduidelijkheid en onzekerheid.

Ons kenmerk AV/PB/07/26549

Hierbij is van belang dat de Belgische pensioenuitvoerder die een Nederlandse regeling uitvoert rekening moet houden met het Nederlandse sociaal en arbeidsrecht. Er zal voldaan moeten worden aan het vereiste dat er een consistent geheel moet zijn tussen de gewekte verwachtingen, de financiering en het realiseren van voorwaardelijke toelagen.

Conclusie

Een belangrijke conclusie is dat de kosten van pensioenregelingen op langere termijn grosso modo in iedere lidstaat even hoog zijn. De aard van de overeengekomen afspraken bepaalt namelijk uiteindelijk de prijs van de pensioenregeling en niet het toezichtregime. Ongeacht de wijze waarop dit regime is vormgegeven, zullen die kosten dus op de één of andere manier betaald moeten worden. Het toezichtregime is vooral van belang voor de vraag wie de risico's draagt en wanneer die risico's worden gedragen. Alleen als sociale partners bereid zijn ex post meer risico's te leggen bij hetzij de werkgever, hetzij de werknemers zullen de kosten van de regeling (op de korte termijn bekeken) afnemen, omdat ex ante met minder buffers kan worden volstaan.

In de praktijk geldt dat voor veel fondsen verplaatsing niet aan de orde is, omdat zij daardoor bijvoorbeeld de verplichtstelling kwijtraken. Indien men toch de stap overweegt, is het een beslissing van de belanghebbenden zelf en zij hebben voldoende mogelijkheden deze beslissing te beïnvloeden. Overigens geldt dat, als er gekozen is voor verplaatsing van het pensioenfonds of voor onderbrenging van de regeling bij een pensioeninstelling in een andere lidstaat, men gehouden blijft aan de informatiebepalingen en de consistentie-eis. Gezien de bovengenoemde omstandigheden en het goede vestigingsklimaat van Nederland is de meerwaarde van een overstap niet groot. Desondanks houden we de vinger aan de pols en wordt actief gewerkt aan een verdere verbetering van ons vestigingsklimaat.

Een aandachtspunt bij deze discussie is wel de vraag of de deelnemer voldoende waarborgen wordt geboden om de afspraken te kunnen garanderen. Als sociale partners kiezen voor een toezichtregime dat minder zekerheid en meer risico's met zich meebrengt dan zullen de deelnemers daarover uitdrukkelijk geïnformeerd worden. Immers de inlichtingenvoorschriften waaronder de indexatiematrix zijn onderdeel van het sociaal en arbeidsrecht en blijven dus bij uitvoering in een andere lidstaat van kracht. Welke gevolgen het toezichtregime in België heeft voor een Nederlandse regeling is niet op voorhand te zeggen, omdat de Belgische toezichthouder verregaande discretionaire ruimte heeft en de nadere eisen per geval beoordeelt. Dit brengt onduidelijkheid en onvoorspelbaarheid over de feitelijke toepassing van het toezichtregime met zich mee.

In dit verband is het van belang te melden dat in de eerste helft van 2008 de Europese pensioenrichtlijn zal worden geëvalueerd. Op grond van een inventarisatie door de Europese Commissie van de inrichting van het nationale pensioentoezicht in de lidstaten, zal onder

Ons kenmerk AV/PB/07/26549

andere een oordeel gegeven kunnen worden over de vraag of een nadere invulling van de IORP-richtlijn noodzakelijk is om eventuele onvolkomenheden als gevolg van verschillen in toezichtregimes te voorkomen.

De Minister van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

(J.P.H. Donner)